

RYSLINGE FRIMENIGHED

83. ÅRG. NR. 4 OKTOBER-DECEMBER 2024

ÅNDEHULLER

9.-10.11.2024

SAMTALE OM DET
GRUNDTVIGSKE I
SKOLE, KIRKE OG
SAMFUND

LES MERE PÅ
WWW.RYSLINGEFRIMENIGHED.DK

Illustration af Lise Kaltoft

Prædiken ved Niels Thomsens begravelse

Nazarethkirken fredag d. 14. juni 2024

Salmer: 557 *Her vil ties, her vil bies*, 695 *Nåden hun er af kongeblood*, 536 *Udrust dig, helt, fra Golgata*, 227 *Som den gyldne sol frembryder*, ved graven 754 *Se, nu stiger solen*

Af Laura Lundager Jensen

”Således elskede Gud verden, at han gav sin enbårne søn, for at enhver som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv.” (Joh. 3,16) Amen.

Jeg læste før fra Johannes prologen. Om ordet der var fra begyndelsen – og siden har været i verden – fra evighed til evighed.

Og jeg læste det, fordi Niels Thomsen – for nogle af jer Thomsen eller Niels og for os bedstefar og far – fordi han havde en sådan sans for netop det stykke: ”Jeg tror der kom en flok unge til den gamle Johannes”; mente han, ”og spurgte: men hvordan var det så egentlig, at det hele startede, bag om fødselsfortællinger og Betlehem, bag om Abraham; Isak og Jacob, og så er det den gamle hvidhårede olding svarer”; skriver Niels i sin bog om Johannes-evangeliet, at ”jo – jo det var sådan, at i begyndelsen var ordet og det var hos Gud, siger Johannes, og med det ord skabte han verden. Først skabte han himmel og jord og så lys og mørke og så Vesterhav og Vadehav og fynske enge og moser og muldvarper og islandske ryler og gæs og valmuer og hyld og erantis. Til sidst skabte han mennesket i sit eget billede, men af alle mulige slags – høje og lave, glathårede og krølhårede, kvinder og mænd og lærde og bønder, danskere og indere og børn og gamle i sit billede – og han så at det var godt. Og

siden lod han ordet blive til kød og lod Jesus fortælle historier. Ikke som påbud og belæringer, for det skal ord ikke bruges til, men med lignelser og i billeder – så vi mennesker kan gå ind i dem alle sammen og prøve at forstå dem og dreje dem lidt og fortælle dem om eller finde andre, der ligner, så vi kan se de ligner den virkelighed vi selv kender, og Johannes forsætter – hvis det da ikke var Niels der prædikede – med fortællingen om, at efter Jesus kom Helligånden, talsmanden, som skulle hjælpe ordet på gled imellem os. Og siden da er vi så sat til at fortælle sammen. Med stemmer i alle tonelejer og på alle sprog, dansk og tysk og tamilsk, for at sætte ord på alle de livets forhold, vi sættes i - og tale om det og brydes om det og tie om det.”

Sådan fortæller Niels om Johannes-evangeliet – eller sådan åbnede han evangeliet i den sidste af de forbrugervejledninger, han fik skrevet om salmedigterne og evangelierne, og som Karin siger på mange måder er hans Svanesang. For sådan forstod han Bibelen og verden.

Fortællingen om ordet, forpligtelsen på ordet – sammenknytningen til ordet – der livet igennem skal bruges til at give os øje for det liv, vi har fået at leve.

Ordet, knyttet til evigheden, men som får kød og blod hver gang vi bruger det, der hvor vi er.

For sådan forstod Niels ordet, og han gjorde sig umage for livet igennem at gøre det levende for sig selv og for os der var omkring ham.

Præcist, kort, skarpt – i rammende sætninger eller lange artikler – uden at sjukske, uden at fejlcitere; ve den, der sagde gras og ikke græs og klavær og ikke klaver.

Og han brugte det, når han reciterede lange vers om Terje Vigen og våbendragernes ed eller genfortalte Guldlok og Smørbuk. Når han prædikede, som han gjorde her i Nazarethkirken i 16 år, eller underviste i Løgumkloster. Eller skrev julebreve til os alle.

Og han tog imod det, når børn fortalte om edderkoppespind eller fodboldkampe, om spejderlejre eller bjergvandring eller sommerfugle – og med (næsten) samme interesse – for han lyttede til barnet, der fortalte og så glæden bag om ordene – som havde de netop hver gang remtræk til evigheden.

Eller når han forsøgte at forstå oliebranchen eller ministerieverdenen eller akvarelteknik eller mors forklaringer om alt fra pladetektonik til syltning.

Eller når du, Karin, satte ham ind i blomsterne og pindsvinene og fasanernes fær-

den og DDR tid og Johannes-passionen. Og han tog ordene til sig, når vi mange sendte ham opgaver og tekster, der holdte og vaklede og han vendte ordene og meningen, så det næsten blev klogt at læse, når man fik det retur.

Og han afkrævede dem af børnebørn – der kunne modtage mails med ”jeg savner opdatering” og en forventning om svar indenfor 24 timer – det fik han ikke altid – men det var en del af glæden. Til gengæld fik man omhyggelige lange svar retur – når det lykkedes,

Og han tog det til sig, når nogen forsøgte at belære ham, og man fik det lige i hovedet igen, hvis han mente det var noget vrøvl.

For han var ikke en fredens mand. Vrøvl var det værste han vidste og han hadede muldvarper, EU og staten og biskopperne og alle der ville bestemme

og regulere og ensrette og anfægte friheden, og det var ikke altid let at regne ud, hvornår og hvor næste angreb kom. Selv når man tænkte man nu endelig var radikal i sin mening, så kunne man være vis på, at hans angreb blev sat ind langt langt længere ude.

Hans humør voksede i krydsild – og sådan fik han sat sig spor – i den danske kirkeverden, hvor systemet ikke skulle fik lov at generalisere uden han gik i forsvar for både ven og uven.

Men han *også* en fredens mand, særligt når det gjaldt børn og barnlige sjæle.

”Du trænger til en is,” kunne et postkort lyde med en påklipset check på 10 kr.

Eller et brev med et fint papirsklip af palmer og dansende damer, eller en meget meget lille julestjerne på 3 x 3 millimeter med et medfølgende vers – ”når man er en lille en må man ikke klemmes, man skal pakkes ned i vat, pakkes ned og gemmes.” Og man forstod det var symbolsk.

Eller når man overraskende nok til en fiskemiddag blev indviet i kunsten at lave en hejre af fiskeskroget, som kunne plantes i en kartoffel og stå til ferien var forbi og længere endnu. Eller små landsoldater af champagnepropper. Eller når vi kom hjem til jer på Amager Fælledvej og fik fremvist fantastiske collager af efterårsblade, som I havde brugt timer på at finde og lime op.

Og selvom jeg er ikke sikker på, at det hele kan føres tilbage til evangelisten Johannes – så måske alligevel for Niels – og ellers tog han Kingo og Brorson og Grundtvig og Johannes-åbenbaringen i brug og så virkeligheden udfolde sig gennem det hele og vice versa.

For metoden var den samme; den langsomme, nysgerrige, systematiske, undersøgende måde at ville bag om alting på og så derefter angribe og forstå livet og verden igennem det bagfra. For så at udlægge det i Knæk.

Hans optagethed af Gud i verden gjaldt både Gud og verden – og hele verden som den jævnlige bankede på i hans liv. Og selvom han ind imellem helst ville verfe den af med et ”pil af”; som når vi som børn bankede på til kontoret og kom med livsvigtige beskeder om fugle-undefund eller å-vandringer iført hans gummistøvler, så vidste han dengang som gennem hele livet, at verden piller ikke af – den er der – og må tages ind og udlægges på samme måde som evangelierne – og også den i Ukraine og på Sevamandir og i Gazastriben. I grund-

læggende overbevisning om, at Gud ser en sammenhæng i det hele.

Det kommer nok ikke bag på nogen, at Niels selv har valgt salmerne til i dag, men valget kunne ingen havde gættet. Men et sangvalg, der samler alt det han så, og spænder livet ud fra evighed og helt ind i evigheden og med den som altings grund.

Som han skriver om *Her vil ties, her vil bies*, så hører længslen mod evigheden både naturen og menneskelivet til, fordi det netop er gennem naturen og gennem vores menneskelige erfaringer vi føres frem til at se, at et liv uden længsel og uden håb ikke ville være til at bære. Men at et liv i tillid til at længslen og håbet opfyldes i evigheden, giver frimodighed og tålmodighed til at leve et liv både med alle dets sorger og alle dets glæder.

Derfor læste jeg også læsningen fra Johannes-Åbenbaringen, Bibelens sidste skrift om de sidste tider, skriftet

som alle lærde hader og alle ikke-lærde ikke forstår, men som Niels elskede og læste og brugte – ikke som teologisk tankespind, men som en billedrigdom af fortællinger, som han tog ind i sindet og afprøvede, om ikke de alligevel langsomt og over tid kastede lys over hans verden. Et lys, han har delt med os, med et kærligt og lydhørt blik overfor Gudsordet, der ”gør alting nyt”, i dag hos os i Ryslinge og til evig tid.

Niels Thomsen, bedstefar, far, kunne ikke længere. Ordene ville ikke indfinde sig længere, og han blev træt af ingenting og det irriterede ham grusomt. Men helt færdig blev han ikke – og han skrev til sin ven gennem mange år Jacques Berg i sin sidste e-mail d. 1 juni: ”Jeg skriver lidt mere, når det hele er mere overskueligt – måske fra himmerig?”

Vi håber.

Fred være med Niels Thomsen – fred være med jer alle. Amen.

Herre vor Gud

Hold mine øjne åbne, så jeg ser din herlighed.

Hold mine legemlige øjne åbne,

så jeg glæder mig over lyset over Ballum enge med gæs og viber og stære og over lyset gennem Amagerbrogade

der får Shell-tanken og Røverkøb og den tyrkiske grønthandel til at flamme i et orgie af farver.

Hold min sjæls øjne åbne, så jeg ser lyset bag lyset,

lyset bag gadelygterne, lyset bag stjernerne, lyset bag natten.

Lær mig at se din herlighed klarere ved det lys.

Når mine legemlige øjne bliver svagere,

lad dit lys oplyse mit mørke.

Gør mig tryk i tro på, at mørket aldrig skal få bugt med dit lys. Amen.

Bøn af Niels Thomsen

En bog om Ryslinge Frimenighed

Hvordan skriver man en bog om Ryslinge Frimenighed? Det korte svar er, at det gør man ikke, fordi det kan man ikke. Hvad Ryslinge Frimenighed er og har været, kan ikke rummes i en bog eller koges ned til referater af bestyrelsesmøder og præstens prædiken eller til lister over ansatte og medlemmer af bestyrelsen samt af hvilke byggeprojekter, der har været i årenes løb.

Alligevel er det præcis det, vi nu gør: Skriver om frimenigheden med henblik på at indkredse menighedslivet og de enkelte præsters virke ved at se på alt det ovenstående: referater af bestyrelsesmøder, kirkebladene, herunder præsternes prædikener og artikler, en opregning af de ansatte og bestyrelsesmedlemmer i årenes løb, et overblik over aktiviteter, arrangementer, bygge- og renoveringsprojekter. På den måde bliver bogen om Ryslinge Frimenighed jo ikke en bog om Ryslinge Frimenighed, det siger sig selv. For frimenighedens liv er først og fremmest det, der sker i kirken om søndagen, hvor menighed og præst sætter hinanden stævne for at holde gudstjeneste, og hvad der ”sker” der, kan vanskeligt indfanges i en bog. Det kan alle samtalerne heller ikke, for slet ikke at tale om begravelserne, vielserne, konfirmanderne, dåbsbørnene eller foredragene, studiekredsene, møderne, udflugterne. Og hvad med alle diskussionerne, uenighederne, alle beslutningerne, der skulle tages? Alt dette kan ikke komme med i en bog.

Men nu gør vi forsøget alligevel vel vidende, at frimenighedens liv og historie ikke kan rummes i en bog, fordi frimenighedens liv er det, der er lige nu – og historien er det, der var, mellem de mennesker, der var dengang. Det, vi gør, er at

lægge dét frem til alle jer andre, som vi kommer frem til, når vi læser det materiale, der er tilgængeligt. Hvilket billede tegner der sig fx i kirkebladene, som er vores væsentligste kilde, af menighedslivet, af præstens forkyndelse og af forholdet mellem præst og menighed, mellem frimenighed og valgmenighed, mellem frimenighed og (lokal-)samfund? Det er det, vi vil bestræbe os på: At lægge noget frem på trods af, at hele sandheden om, hvad Ryslinge Frimenighed var og er egentlig ikke kan indfanges. Men vores bud på det kan måske alligevel bruges til at tegne konturerne af et billede, samle nogle tråde, pege på nogle sammenhænge, ridse nogle temaer op, som vi kan tale videre ud fra. Det er i hvert fald vores håb!

Foreløbigt er passerens nål blevet sat på papiret lige i midten af de 100 år, vi forsøger at tegne et rids af og danne os et overblik over, nemlig i Niels Thomsens embedsperiode fra 1969-85. Ikke blot tidsmæssigt udgør 70'erne centrum i de hundrede år, der er gået, fra 1925 til 2025. Men Niels Thomsen var tillige den præst, der kom til i 1969; i året efter ungdomsoprøret, dvs. i den opbrudstid, hvor den gamle og den nye verden stod lige over for hinanden. En tid, hvor alt gammelt skulle brydes ned, alle traditioner, normer, alle autoriteter og systemer. Og hvad så med kristendommen? Hvordan forkyndte man det gamle Guds ord fra en svunden tid ind i den nye verden og virkelighed? Det gjorde Niels Thomsen med en sjælden skarphed og klarhed i tanken, uden den mindste form for forlegenhed. Han talte om evangeliets både modsigelse og frisættelse af mennesket. Og i artikel efter artikel i kirkebladet er han optaget af at gøre opmærksom

Et udpluk af frimenighedens kirkeblade fra 1940 til i dag.

på, at også det nye, frigjorte menneske i den nye, frigjorte verden kommer til at opbygge nye systemer, som det forsøger at sikre sig selv med – i form af livsanskuelser, meninger, ekspertvælde, magelighed, kirkelighed, at kæmpe for ”en sag” eller ”en plan”; i form af videnskabelige forklaringer eller sociologi, psykologi, politik, grundtvigianisme, socialisme, liberalisme, nyttetænkning og meget, meget mere. Snart sagt intet går Thomsens skarpe pen ram forbi, og skulle der sættes en enkelt overskrift for den kristendom, han forkynder, så er det, at evangeliet sætter mennesket fri. Friheden er overskriften, og med friheden følger organisatorisk set ansvaret; det ved vi her i frimenigheden. Men for det enkelte menneske midt i livet og verden

følger med friheden tillige *usikkerheden*. Evangeliet kan vi ikke bruge til at sikre vort liv med, men det giver os frihed til at leve vort liv i verden i Guds hånd og under hans nåde. Som Niels Thomsen skriver det i 1984: ”Det er tro: At tage imod livet af Guds hånd. Ikke fordi man mener, at det skulle gå lidt nemmere eller rarere, fordi vi har Gud på vort parti, men i tro til, at hvor hans vej går, er der godt at være, og at han ikke gik udenom”. Som sagt: nu er passerens nål sat i papiret, og vi har taget de første spæde skridt i arbejdet med at skrive den bog, der ikke kan skrives. Vi håber, I vil læse med, når den engang er færdig!

*Hans Henrik Hjermitslev &
Maria Louise Odgaard Møller*

Nyt fra bestyrelsen august 2024

En dejlig, men lidt våd sommer går på hæld og dagene bliver kortere. Bestyrelsen har også holdt sommerferie, men lidt nyt er der da at fortælle.

Vi har afholdt ét bestyrelsesmøde siden sidst, hvor vi bl.a. drøftede, om vi som menighed skal indmelde os i Grundtvigsk Forum. Der var forskellige synspunkter, og vi kom ikke frem til en beslutning. Ét synspunkt går på, at Grundtvigsk Forum er for 'skole-orienteret' og ikke vægter det kirkelige, og at vi står stærkest ved ikke at 'gå i takt'. Et andet synspunkt er, at vi bør melde os ind og medvirke til at ændre foreningen indefra. En spændende diskussion, som vi kommer til at tage op igen - og vi hører meget gerne jeres meninger.

Frimenighedens tidligere præst Niels Thomsen er død og er blevet begravet foran kirken ved siden af sin første hustru. Det var hans eget ønske, og vi har i enighed med valgmenigheden valgt at efterkomme dette ønske. Begravelsen var smuk, og kirken var fyldt næsten til bristepunktet.

I skrivende stund har Maria stadig orlov. Som I sikkert har bemærket, så har vi måttet finde andre vikarer end Mette Marslund, som desværre blev forhindret af private årsager. Det har gjort, at vi har kunnet opleve gudstjeneste ved Kerteminde-Dalbys valgmenighedspræst Anders Lundbeck, og vi har fået et gensyn med Morten Kvist, som var præst i Ryslinge Frimenighed efter Niels Thomsen. Også valgmenighedens tidligere præst Michael Nielsen har været behjælpelig med at vikariere. Det er dejligt at opleve, at så mange gode præster er villige til at hjælpe og træde til i en snæver vending.

Vores ene kirkesanger, Heike Malmros, har for meget at se til og har sagt op, og Marlene Schmidt Larsen tager fremover også hendes tjenester. På den ene side ærgerligt, at vi må undvære Heike, men på den anden side dejligt, at vi får lov at glæde os des mere over Marlenes smukke sang. Også de to af vores unge kirketjenere, Anna Duve og Alberte Østergård, skal videre ud i verden, og de har selv fundet deres afløsere: Anna Møller Hjermitslev (Marias og Hans Henriks datter) og Selma Duve (Annas lillesøster). Der er således også fremover styr på det praktiske ved gudstjenesterne takket være dygtige unge mennesker.

Endelig er Klaus, vores tømrer, i fuld gang med at skifte vinduer dels i Marias arbejdsværelse, dels i salens gavl. På den måde kan vi trygt gå efteråret og vinteren i møde.

Helga Bojesen

Husk frimenighedens sensommersangften

**ved Helge Andersen Lund
og Birgit Nedergaard.**

Vi synger fra højskolesangbogen og frimenigheden er vært ved et glas vin, en øl eller en vand.

Tid og sted:

*Onsdag d. 25. september
kl. 19.30 i salen.*

Høstgudstjeneste

Med ekstra musik, frokost og efterårsmøde med foredrag og fællessang

Vi begynder dagen med høstgudstjeneste kl. 11.00. Her medvirker Britta og Henrik Kold, et svensk-dansk par og violinduo, der især spiller nordisk musik. Repertoiret spænder over folkesange og folkemusik fra de nordiske lande blandet med klassiske toner.

Efter gudstjenesten samles vi i salen til frokost. Efter frokosten vil vi ved frimenighedens efterårsmøde høre et spændende og aktuelt foredrag af Jacob Birkler, som er ph.d. i medicinsk etik og fhv. formand for Etisk Råd. Desuden er han aktuell med bogen *Lad os tale om døden*, der udkom på Gads Forlag tidligere i år. Debatten om aktiv dødshjælp blusser op med jævne mellemrum, og siden

statsministeren på folkemødet i 2023 meldte ud, at hun er tilhænger af aktiv dødshjælp og regeringen efterfølgende nedsatte ”Udvalget for en mere værdig død”, som i Kristeligt Dagblad kaldes for ”dødsudvalget”, har debatten atter fyldt herhjemme.

Jacob Birkler skriver om sit foredrag: **Aktiv dødshjælp eller aktiv hjælp til døende – hvordan hjælper vi bedst?**

Spørgsmålet om aktiv dødshjælp er et af de mest komplekse etiske spørgsmål, der ofte fremkalder en skyttegravskrig mellem tilhængere og modstandere. Men hvad er op og ned i debatten og hvad fortæller den nyeste viden? Foredraget sigter mod at præsentere et bedre grundlag for en frugtbart samtale om dødshjælp. Dagen vil også byde på kaffe og fællessang fra højskolesangbogen.

Tid og sted: Nazarethkirken og Frimenighedens sal søndag d. 6. oktober kl. 11.00.

Pris for foredrag og frokost inkl. drikkevarer: kr. 100,-.

Tilmelding til Maria senest d. 1. oktober.

Allehelgensgudstjeneste med Den Fynske Fløjtekvarter

Første søndag i november fejrer vi Allehelgen. Det er den søndag i kirkeåret, hvor vi i særlig grad mindes vores døde, hvad enten det er kort eller lang tid siden, de gik bort.

Også i år vil vi lade musikken fylde lidt ekstra ved denne gudstjeneste, sådan at også den er med til at forkynde evangeliets tale om tro, håb og kærlighed. Vi får besøg af Den Fynske Fløjtekvarter, som undervejs i gudstjenesten vil spille Mozart, Franz Krommer, Johan Baptist Wanhal og Edvard Elgar, og derudover vil kvartetten akkompagnere orglet på fællessalmerne.

Den Fynske Fløjtekvarter blev dannet i 2015 og består af Rikke Barsøe Florens,

fløjtenist, uddannet fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i 1992, Esther Mielewczyk, violinist, uddannet fra Folkwang Hochschule i Essen, Tyskland, Benjamin Christensen, bratschist, uddannet fra Det Fynske Musikkonservatorium i 1996 og Maria Rosenkilde Qvist, cellist og barokcellist, uddannet fra Det Fynske Musikkonservatorium i 2007 og fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i 2016.

Efter gudstjenesten serveres der en kop kaffe i kirken.

*Tid og sted: Søndag d. 3. november
kl. 11.00 i Nazarethkirken*

Levende Ord i Ryslinge d. 9.-10. november

– husk at meld dig til, mens der endnu er pladser tilbage!

Levende Ord i Ryslinge er et nyt årligt tilbagevendende møde i og omkring Ryslinge Frimenighed, hvor vi sætter fokus på det grundtvigske i hverdagslivet. Dette års møde har overskriften:

Åndehuller

Vi lever i en iltfattig verden. Hastigheden og larmen bliver højere og højere, og vi har svært ved at følge med. Vi bliver forpustede af den stadige rasen efter vækst, effektivitet, succes og oplevelser. Verden brænder, og vi brænder ud. Vi savner ilt. Vi har brug for åndehuller, hvor vi kan hente livsmod og frisk luft.

Men hvor skal vi finde disse åndehuller i dag? Og hvordan står det til med N.F.S. Grundtvigs begreber om ånd og livsånd? De spørgsmål vil vi kaste os over sammen med nogle af landets skarpeste tænkere og debattører. De vil komme med deres bud på, hvordan vi kan finde åndehuller og ånd inden for litteraturen, kristendommen, pædagogikken og samfundet generelt.

Gennem oplæg, sang og samtale vil vi sammen prøve at finde åndehuller, munterhed og livsmod i hverdagens larm og acceleration. Måske kan vi sammen med de inviterede oplægsholdere og debattører komme med nogle gode bud på, hvordan vi kan få ny luft i et samfund, der lider af permanent iltsvind.

Program

Lørdag

- 10.00 Ankomst og kaffe.
10.30 Morgensang og foredrag i kirken ved forstander for Testrup Højskole Simon Axø: *Ånd og åndehuller i skolen og hverdagen.*
12.00 Frokost.
13.30 Foredrag i kirken ved digter og essayist Søren Ulrik Thomsen: *Pro Ecclesia – forsvar for gudstjenesten.*
15.00 Kaffepause.
15.45 Gå- eller køretur til Ryslinge Højskole.
16.15 Fortælling og fællessang i højskolens foredragssal ved forstander Helge Andersen Lund og leder af højskolen Mette Sandager.
18.30 Aftensmad i salen.
20.00 Koncert i kirken med *Højlund & Holmsgaard*: Nordiske sange og viser om livet, kærligheden, naturen og myterne. Et møde mellem fortid og nutid til klangen af varm vokal og rå strengeinstrumenter.
21.30 Baren og højskolesangbogen er åben i salen.

Søndag

- 8.30 Morgenmad i salen.
9.30 Gudstjeneste ved Maria Louise Odgaard Møller.
Derefter frugt og kaffe.
11.00 Debat i salen: *At finde åndehuller i verden – hvor, hvordan, hvorfor?*
Paneldeltagere: Forfatter Josefine Ottesen, teolog og fhv. præst og refugieleder Louise Højlund Franklin, og højskolelærer, biolog og forfatter til bogen *Naturdannelse* Nikolaj Voldum Ahlburg.
Ordstyrer: Peter Mondrup.
13.00 Frokost og afrejse.

Levende Ord i Ryslinge foregår i kirken og i salen. Prisen for weekenden er kr. 795,-. Alle er velkomne! Tilmelding foregår på hjemmesiden ryslingefrimenighed.dk under ”Levende Ord i Ryslinge”

Vi vil gerne tilbyde mulighed for overnatning for deltagere udefra. Derfor vil vi høre, om nogle af jer, der bør tætt på, vil stille et værelse med seng til rådighed. Hvis det er tilfældet, så kontakt Hanne Ravn (hanneravn@hotmail.com / 2579 8321) eller skriv jer på en liste i salen. Vi glæder os til endnu en weekend med levende ord, musik og ånd!

*Mange hilsner fra arbejdsgruppen
Torben Vind Rasmussen, Maik Pedersen, Mette Marslund, Hans Henrik Hjermtislev og Maria Louise Odgaard Møller*

Hjælp til reparation af kostumer og syning af nye kostumer

Kreative mennesker søges!

Det er snart tid til frimenighedens traditionsrige krybbespil for børn i 1.-4. klasse igen – se datoer andetsteds i bladet her. Men vores kostumer trænger til en kærlig hånd, og måske har vi i nogle tilfælde brug for nye. Det drejer sig om englevinger, hvide engle-kjoler, dragter til hyrderne, fåre-kostumer, flot tøj til de tre vise mænd og til Maria, Josef og kejser Augustus. Vores ellers fine blå himmel med guldstjerner på er også lidt medtaget. Vi har alle de gamle kostumer at tage udgangspunkt i – og vi får også brug for nye materialer og stoffer.

Desværre er jeg ikke særlig kreativ og kan fx ikke sy på maskine.

Derfor indkalder jeg nu alle kreative mennesker til at komme og give en hånd med, så kostumerne til krybbespillet de næste mange år kan være flotte og i god stand. Vi mødes onsdag d. 30. oktober fra kl. 17.00 i salen og går i gang med at se

det hele igennem, reparere og sy. Jeg sørger for lidt let aftensmad undervejs, og så fortsætter vi indtil vi ikke orker mere. Hvis nogle af jer har dragter, tøj, store stykker stof, store hvide fjer eller andet liggende, der måske kan bruges, så tag det meget gerne med. Jeg hører også gerne fra jer, hvis I har gode ideer til, hvad jeg skal anskaffe mig til aftenen af forskelligt, vi kan bruge.

Medbring gerne symaskiner, sakse, lim-pistoler mv.

Tilmelding til Maria senest d. 28. oktober af hensyn til forplejning.

Jeg håber meget, at nogle af jer vil give en hånd med og vil være meget taknemmelig for det (og det vil børnene i krybbespillet helt sikkert også!).

Tid og sted: Onsdag d. 30. oktober fra kl. 17.00 i salen.

Adventsmøde

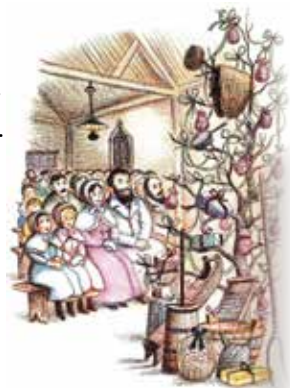
I ugen op til første søndag i advent holder frimenigheden adventsmøde med foredrag & fortælling, kaffe & kage samt fællessang.

Vi får besøg af sognepræst, Nana Hauge, der gennem mange år er vendt tilbage til bøgerne om Laura og hendes familie i bøgerne om *Det lille hus på prærien*. Denne aften vil Nana Hauge fortælle om "Laura og julen", og hun giver et indblik i den opbyggelige fortælling om det lille hus på prærien – både gennem genfortælling og tolkning. Vi kommer i foredraget til at høre særligt meget om

julen og om, hvordan den blev til en højtid, selv når der knap nok var salt til et æg i pionerfamilien.

*Tid og sted:
Onsdag
d. 27. november
kl. 19.30 i salen.*

*Kaffe og kage
koster 40,- pr.
person.*

Frimenighedens krybbespil

For børn i 1.-4. klasse

Så er det tid til frimenighedens årlige krybbespil, og som sædvanligt håber jeg, at mange børn har lyst til at være med. De sidste par år har det været både sjovt og hyggeligt, og igen i år får vi brug for både hyrder, engle, vise mænd, en masse dyr, Kejser Augustus, Josef og Maria. Måske skal den usynlige gris også være med igen i år.

Fredag d. 29. november og mandag d. 2. december øver vi os på det hele i kirken fra efter skoletid til kl. 16.15. Mandag kl. 16.30 opfører vi krybbespillet og håber, at mange søskende, forældre og bedsteforældre vil komme og se det. Bagefter er der spisning for de medvirkende og deres familier i salen.

Der kommer indbydelse ud med flere oplysninger via Forældreintra for børn på Ryslinge Friskole, når tiden nærmer sig. Går du ikke på Ryslinge Friskole,

Forventningsfulde børn ved sidste års krybbespil.

men vil være med alligevel, så kontakt blot Maria for yderligere oplysninger.

Tid og sted for opførelse af krybbespillet: Mandag d. 2. december kl. 16.30 i Nazarethkirken.

Julekoncert med Kor MediUS

Susanne Husted Sylvest fra korets bestyrelse fortæller om koret:

Kor MediUS er et rytmisk kor skabt i 2008.

Vi har hjemme midt på Fyn (Ringe), midt i Danmark – og størstedelen af os er ca. midt i livet. Kor MediUS har siden 2008 arbejdet sig hen mod at være et af de førende rytmiske kor på Fyn og er leveringsdygtige i et smukt musikalsk repertoire spændende fra pop over jazz og ballader til et gedigent bagkatalog af julesange og ditto salmer – både af verdslig og den lidt mere gejstlige karakter.

Kor MediUS formår at forene sangglæde, energi og vellyd, så det rækker langt ud over de optrædende selv. I en vekslen mellem solistiske passager og korklange, akkompagneret af klaver såvel som a capella, er det sangernes individuelle og fælles udtryk, der er i højsædet.

Vi glæder os til at synge julen ind hos jer!

Tid og sted: Nazarethkirken tirsdag d. 10. december kl. 19.30.

Gudstjeneste med De ni læsninger

Traditionen tro holder valg- og frimenigheden fælles gudstjeneste den sidste søndag inden jul. Her medvirker konfirmanderne fra begge menigheder som oplæsere af de ni læsninger. Indimellem læsningerne er der fælles salmesang og musik.

Kom og vær med til en smuk og stemningsfuld forberedelsesgudstjeneste til julen, hvor vi hører fra både det Gamle og Nye Testamente om skabelsen, syndefaldet, profetien om den kommende frelser og om frelserens fødsel julenat.

*Tid og sted: Søndag d. 22. december
kl. 9.30 i Nazarethkirken*

Gudstjenester juleaften

De sidste mange år har det været en tradition, at begge gudstjenester juleaften blev varetaget af enten valg- eller frimenighedspræsten. Ordningen opstod, så vidt jeg har forstået det, for at sikre, at valg- og frimenigheden var fælles om i hvert fald disse gudstjenester i løbet af et år. Siden har samarbejdet udviklet sig, sådan at vi har flere fælles gudstjenester i løbet af året, og i øvrigt henviser vi jo til hinandens gudstjenester ved friweekends. Der er således god mulighed for at gå til fælles gudstjenester for de to menigheder, og derfor har både Malene Rask Aastrup og jeg ønsket, at menighederne har én gudstjeneste hver juleaften. Tidspunktet vil så veksle år for år, så vi

skiftes til at have den tidlige og den sene gudstjeneste. En fordel ved dette er også, at mange familier fejrer jul et andet sted i landet hvert andet år, og derfor kun har mulighed for at gå i kirke i Nazarethkirken hvert andet år. Falder dette sammen med de år, hvor det ikke har været ens egen præst, der holder gudstjenesten, så får man aldrig mulighed for at komme til juleaftengudstjeneste hos sin egen præst. Også dette aspekt har været medvirkende til, at vi nu prøver noget nyt.

Desuden har vi ønsket at rykke tidspunkterne for gudstjenesterne en halv time, da det er vores indtryk, at den sene gudstjeneste kl. 16.00 ligger for sent for mange i forhold til at komme hjem til alle forberedelserne til julemiddagen. Derfor bliver tidspunkterne for juleaftensgudstjenesterne fremover kl. 14.00 og 15.30. I år har Malene Rask Aastrup den tidlige gudstjeneste og jeg har den sene. Alle, uanset hvilken menighed, de tilhører, er naturligvis velkomne til lige præcis den gudstjeneste, der passer dem bedst.

Maria Louise Odgaard Møller

Verdenslitteratur – på tværs af generationer: Sigrud Undset

Sidste vinter læste vi Dostojevskij sammen. Forskellige folk her fra Ryslinge, ja, fra hele Fyn – i alle aldre – læste *Kælder-mennesket* og *Idioten*, og blev ført godt igennem det hele af Jesper Nyeng og Benjamin Boysen. Forløbet blev til i et samarbejde mellem byens tre menigheder og høj- og efterskolen. Og vi synes, det var så godt og givende at mødes på tværs af generationerne om verdenslitte-

ratur, der ansporede til samtaler om livet og døden, troen og tvivlen, lyset og mørket, ensomheden, længslen, kærligheden og meget mere, at vi nu har lyst til at gøre det igen!

Denne gang sætter vi den norske forfatter Sigrud Undset (1882-1949) på programmet. Undset modtog Nobelprisen i litteratur i 1928, og i disse år er hendes forfatterskab med forfatteren Ida Jessens ord ”på vej tilbage for fuld kraft”. Der er med andre ord en Undset-renæssance i gang, som vi synes, det ville være oplagt og spændende at tage del i.

Sigrud Undset er en vidtfavnende forfatter. Hun var kritisk over for sin samtid, hun skrev rasende indlæg mod nazismen og hun markerede sig tidligt som en vigtig stemme i kvindekampen. Samtidig var hun konservativ, måske endda reaktionær, og optaget af både familiens og kristendommens rolle. Hun konverterede som voksen til katolicismen.

Undset skrev både vigtige realistiske samtidsværker, fx gennembrudsromanen *Jenny*, og store middelalderromaner, blandt andet *Kristin Lavransdatter*, som hun modtog Nobelprisen i litteratur for. Det er disse to romaner, vi nu vil læse sammen.

Doris Ottesen, cand.theol., forfatter og litterat, kommer og holder et indledende foredrag for os om Sigrud Undsets liv og forfatterskab. Så går vi i gang med at læse, og får over de næste tre aftenener besøg

Doris Ottesen

Niels Brunse

af forfatter og oversætter Niels Brunse, der vil læse *Jenny* og *Kristin Lavransdatter* med os. Niels Brunse har netop nyoversat *Kristin Lavransdatter* for Gyldendal.

Program

Mandag d. 27. januar 2025 kl. 19.30
på Ryslinge Højskole:
Sigrig Undsets liv og forfatterskab
ved Doris Ottesen

Tirsdag d. 18. februar 2025 kl. 19.30
i Ryslinge Valgmenigheds mødesal:
Jenny ved Niels Brunse

Onsdag d. 19. marts 2025 kl. 19.30
i Ryslinge Frimenigheds sal:
Kristin Lavransdatter ved Niels Brunse

Onsdag d. 30. april 2025 kl. 19.30
i Ryslinge Sognegård:
Kristin Lavransdatter, fortsat,
ved Niels Brunse

Mandag d. 12. maj 2025 kl. 19.30
på Ryslinge Højskole:
Afsluttende samtale-café for alle
deltagere

Tilmelding og pris

Vi beder om tilmelding til forløbet af hensyn til kaffebrugning og borddækning.

Send en mail til Ryslinge Højskole på mail@ryslinge-hojskole.dk eller ring på tlf. 62 67 10 20, hvis du vil være med.

Deltagelse koster 60 kr. pr. aften inkl. kaffe og kage. Man betaler ved indgangen.

Sigrig Undset

Godt at vide

Den 3. oktober 2024 udkommer Ida Jessens bog *Jeg vil! En forfatteres portræt af Sigrig Undset*.

Om bogen oplyses følgende:

”Sigrig Undset (1882-1949) ville være forfatter, ville forelske sig lidenskabeligt, ville have en stor familie, ville sit politiske engagement og sin tro, ville brænde sit lys i begge ender. Ida Jessen er dybt fascineret af den norske forfatter. Hun vil forstå, hvordan Sigrig Undset skabte sine bøger, der førte frem til Nobelprisen i 1928, og hvordan hun prøvede at forene liv og arbejde i en virkelighed, der både indeholdt seks børn, skilsmisse, stort hushold, samfundsmæssigt engagement og skrivning om natten.”

Kalender

16. september

Bibelmaraton

25. september

Sensommersangaften med
Helge Andersen Lund

27. september

Morgensang v. Maria

6. oktober

Høstgudstjeneste med musik, frokost
og efterårsmøde

7. oktober

Bibelmaraton

11. oktober

Morgensang v. Malene

25. oktober

Morgensang v. Maria

28. oktober

Bibelmaraton

30. oktober

Vi reparerer og syr kostumer til
krybbespil

3. november

Allehelgensgudstjeneste med Den
Fynske Fløjtekvartet og kirkekaffe

8. november

Morgensang v. Maike

9.-10. november

Levende Ord i Ryslinge

18. november

Bibelmaraton

22. november

Morgensang v. Maria

27. november

Adventsmøde med Nana Hauge

2. december

Krybbespil

6. december

Morgensang v. Maike

10. december

Julekoncert med koret MediUs

16. december

Bibelmaraton

22. december

De ni læsninger

12. januar

Ryslingemødet

Fridage og ferie

Jeg holder fri d. 28.-29. september, d. 5. oktober og efterårsferie i uge 46.
Malene Rask Aastrup passer embedet.

Jeg holder friweekend d. 7.-8. december. Det er endnu uafklaret, hvem der
passer embedet lørdag d. 7. december. Michael Nielsen har gudstjenesten om
søndagen, se gudstjenestelisten. Michael Nielsen har tillige gudstjenesten
d. 13. oktober, hvor jeg er bortrejst.

Maria Louise Odgaard Møller

Ryslingemødet d. 12. januar fra kl. 13.00

Gudstjeneste, musik og foredrag ved Rasmus Birkerød om Israel-Palæstina: ”Når vennerne er på begge sider”. Sæt x i kalenderen og læs mere i næste kirkeblad.

Kirkelige handlinger

Begravelse/bisættelse:

14. juni

Niels Thomsen

9. juli

Hans Christian Grau Nielsen

23. august

Ingolf Søgård Andersen

4. september

Tove Kirstine Pedersen

Datoer for bibelmaraton i efteråret

Mandage i frimenighedens sal kl. 16.00-17.45:

16. september

7. oktober

28. oktober

18. november

16. december

Morgensang i kirken

hver anden fredag kl. 9.00

Valgmenigheden har ønsket at stoppe med at udbyde morgensang fra og med november, mens vi fra frimenigheden gerne vil fortsætte. Datoerne og bemanningen ved efterårets morgensange ser derfor således ud:

27. sep. v. Maria L. O. Møller og Birgit Nedergaard

11. okt. v. Malene Rask Aastrup

25. okt. v. Maria L. O. Møller og Birgit Nedergaard

8. nov. v. Maike Pedersen og Peter Mondrup

22. nov. v. Maria L. O. Møller og Birgit Nedergaard

6. dec. v. Maike Pedersen og Birgit Nedergaard

Vi glæder os til at begynde dagen og weekenden med sang!

Frimenighedens sal

I forbindelse med begravelse eller bisættelse er det muligt at låne salen til en efterfølgende reception.

Henvendelse skal ske til Maike Pedersen på tlf. 27 13 79 27

Kirkebil

Kirkebilen kan benyttes til gudstjenester og arrangementer mod en egenbetaling på kr. 30,-. Kirkebilen skal bestilles dagen forinden før kl. 16.00. Kontakt Taxi365 på tlf. 62 62 28 15

Ansatte

Præst:

Maria Louise Odgaard Møller,
Graabjergvej 4, 5856 Ryslinge.
Tlf.: 21 19 18 66
praesten@ryslingefrimenighed.dk

Graver:

Lone Holmegaard, tlf.: 20 16 08 44
loneholmegaard@hotmail.com
Henvendelse om begravelse og gravsted.

Regnskabsfører:

Lone Rosager
Dronningemaen 27B 2. th.
5700 Svendborg
Tlf.: 22 16 98 61
mail@rosagerregnskab.dk

Organist:

Birgit Nedergaard, tlf. 29 62 11 53
birgit@cbmadsen.dk

Kirketjenere:

Anna Møller Hjermitslev, tlf. 60 57 14 07
Selma Krog Duve, tlf. 61 42 78 41
Saxo Bjerrum Draiby tlf. 30 26 41 55

Kirkesanger:

Marlene Schmidt Larsen
tlf. 42 79 86 02

Rengøring i sal:

Anna Møller Hjermitslev
Selma Krog Duve

Frimenighedens bestyrelse

Formand: Helga Bojesen, Rudmevej 135, 5750 Ringe, Tlf. 51 96 97 34
Email: formanden@ryslingefrimenighed.dk
Næstformand: Maike Pedersen, Bjertevej 1a, 5750 Ringe, Tlf. 27 13 79 27
Kasserer: Svend Aage Tukjær, Kildevangen 96, 5750 Ringe
Tlf. 51 26 93 96, Email: kasserer@ryslingefrimenighed.dk

Hanne Ravn Rasmussen
Ulla Haslund
Lise Charlotte Petersen
Eske Rauer

1. suppleant: Marlene Schmidt Larsen
2. suppleant: Torben Vind Rasmussen

GUDSTJENESTER

September

- Søndag 22. september kl. 11.00
17. søndag efter trinitatis
Konfirmanderne medvirker
- Søndag 29. september kl. 11.00
18. søndag efter trinitatis
Malene Rask Aastrup
(Valgmenighedens
høstgudstjeneste)

Oktober

- Søndag 6. oktober kl. 11.00
19. søndag efter trinitatis
Høstgudstjeneste
med ekstra musik
Frokost i salen
og efterårsmøde
Læs mere inde i bladet
- Søndag 13. oktober kl. 11.00
20. søndag efter trinitatis
Michael Nielsen
- Søndag 20. oktober kl. 9.30
21. søndag efter trinitatis
- Søndag 27. oktober kl. 11.00
22. søndag efter trinitatis

November

- Søndag 3. november kl. 11.00
Alle helgens dag
Den Fynske Fløjtekvarteret
medvirker
- Søndag 10. november kl. 9.30
24. søndag efter trinitatis
- Søndag 17. november kl. 9.30
25. søndag efter trinitatis
Malene Rask Aastrup
- Søndag 24. november kl. 9.30
Sidste søndag i kirkeåret

December

- Søndag 1. december kl. 11.00
1. søndag i advent
- Søndag 8. december kl. 11.00
2. søndag i advent
Michael Nielsen
- Søndag 15. december kl. 11.00
3. søndag i advent
- Søndag 22. december kl. 9.30
4. søndag i advent
De ni læsninger ved konfir-
mander fra begge menigheder
- Tirsdag 24. december
Juleaften
Kl. 11.00: Familiegudstjeneste
v. Malene Rask Aastrup
Kl. 14.00: Gudstjeneste v.
Malene Rask Aastrup
Kl. 15.30: Gudstjeneste v.
Maria Louise Odgaard Møller
- Onsdag 25. december kl. 9.30
Juledag
- Torsdag 26. december kl. 11.00
2. Juledag

Januar

- Onsdag 1. januar kl. 16.00
Nytårsdag
Malene Rask Aastrup
- Søndag 5. januar kl. 11.00
Helligtrekongers søndag
- Søndag 12. januar kl. 13.00
1. søndag efter
Helligtrekonger
Ryslingemødet